REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Aug. n eld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare, târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 24. Braşov, Miercuri-Joi 1 (14) Februarie 1907.

„Să postim"....

La încheierea carnevalului radicalii independişti sunt cuprinşi de gânduri posomorâte. Şi nu este numai ceva întâmplător, poate în urma multor nopţi nedurmite, ci este de astădată întristarea sinceră din cauza situaţiei problematice, în care a ajuns guvernul coaliţiei, ce le tormentează sufletul.

Amândouă foile radicale, aceea ce reprezintă vederile aripei esterne a majorităţei guvernamentale, precum şi aceea care propagă ideile malcontenţilor contrari curentului dominant se plâng aţi într'un fel, că trece timpul şi nu se mai realisează nici una din garanţele constituţionale promise de guvernul actual în Aprilie 1906, când a venit la putere.

„Ţile serioase ne aşteaptă, să postim! Poate că ne-am petrecut şi am jubilat prea mult dela încheierea păcei cu Viena până aţi"... „Din Viena ne urgitează să dăm recruţi şi bani, delegaţiunea să voteze budgetele pe doi ani, să fie rânduială în armată şi'n afacerile esterne, ear, după-ce le-am dat toate acestea, după-ce armata are recruţi şi milioanele, vin acum şi urgitează încheerea pactului economic... iar noi în timp de ţece luni nu ne-am gândit nici la autonomia comitateior, nici la organizarea lor şi ca să le provedem cu bani, şi nici la alte garanţii pentru apărarea municipiilor, nici la legea electorală, ca voinţa naţională să se valideteze nefalzificată, (!) nici nu s'au luat măsurile necesare pentru-ca în cazul unei nouă disolvari a dietei să fie garantată conchemarea ei, chiar şi atunci, când s'ar întâmpla o schimbare la tron şi noul domnitor n'ar fi depus încă jurământul regesc".

Cam în acest mod se tângueşte foaia numită, şi paralel cu ea să jălueşte şi un malcontent în „Nap", numărând unsprezece puncte de astfel de „necesităţi garanţiale" până acuma nesatisfacute.

Cum să şi ajungă guvernul coaliţiei la vre-o rezolvare a amintitelor chestiuni dificile, când după ce luni de ţile, cât a durat acţiunea de votare a necesităţilor armatei etc. nu s'a ocupat decât de pretinsele agitaţiuni ale naţionalităţilor şi de măsurile ce trebue luate în contra acestora, iară de vre-o şase săptămâni şi mai bine încoace a fost cu totul absorbit de afacerea Polonyi, care încă nu şi-a luat sfârşitul?

Numitele foi mai dau espresiune, aci pe faţă, aci implicit şi temerei, că guvernul actual ar putea să cadă.

Tot ce-i posibil. Dar nu această eventualitate — după-ce acum Viena are ce-i trebue — cât mai mult faptul accentuat de „Magyarorszag", că acum cercurile diriguitoare din Viena urgitează încheierea pactului, îşi are seriozitatea sa actuală.

Prin realizarea reformei electorale, guvernul Beck şi-a întărit poziţia înăuntru, dar şi-o va întări şi 'n afară de Austria, îndată ce se va vedea, că poate dispune de-o puternică majoritate în parlament, ceeace după noua lege electorală îi va succede cu mare probabilitate. Stând astfel lucrurile câştigă o deosebită importanţă declaraţiile, ce le-a facut în Reichenberg (Boemia) ministrul german Prade, din cabinetul Beck.

„In cele ţece luni ale anului curent trebue să se reguleze raporturile economice cu Ungaria", ţise numitul ministru. „Şi trebue să se aşeze pe baze durabile; ear dacă nu ar succede aceasta, atunci el şi cu toţi Germanii se vor vedea constrânşi a se alătura la strigătul radicalilor": „Los von Ungarn!"

Prade a accentuat îndeosebi, că guvernul austriac cere nu numai un pact până la anul 1917, până la care termin vor dura tratatele comerciale deja încheiate cu statele străine, ci un pact de durată mai lungă. E vorba ca să fie pace cel puţin pe vre-o douăţeci de ani, ca să nu înceapă din nou, îndată după încheierea pactului, frământările vechi în vederea reînnoirei lui peste alţi ţece ani. Pactul trebue să se încheie în anul acesta în care se termină privilegiul băncei austro-ungare şi convenţiunea monetară.

E întrebare dacă va succede să se facă pactul în anul acesta, stând la dispoziţia guvernelor în realitate numai şase luni, dacă vom subtrage două luni de vară. Vor trebui să se înţeleagă aceste două guverne asupra unui complex de chestiuni de vamă, comerciale, financiare, monetare şi de impozite indirecte, ce le va da atâta de lucru, încât nu se vor mai putea ocupa serios cu alte chestiuni grave.

Sunt prospecte aproape neîndoioase aşa dar, că va trece şi anul acesta fără ca guvernul coaliţiei să poată face ceva pentru asigurarea aşa diselor necesităţi garanţiale. Cel mult va scoate la liman câte-un proiect de lege maghiarizător, ca acela relativ la regularea lefurilor învăţătorilor.

Radicalii şi malcontenţii să-şi pue deocamdată pofta 'n cuiŭ şi să se dedea cu postul, căci nu degeaba au zugrăvit pe părete multele pericole, ce ar ameninţa coaliţia din partea austriacă.

Pericolul cel mai mare însă este că Kossuth şi soţi ori se vor retrage dela guvern, ori vor trebui să încheie pactul economic cu Austria, înainte de a avea în mână garanţiile dorite.

Alegerea de deputat al cercului Bocşa se va face mâne, Joi. Alegătorii, cari sunt în număr de aproape 4000, vor vota la trei comisiuni. Cu toate acestea este de prevăzut, că alegerea se va termina deabia târziu noaptea. Ne-am îngrijit ca pentru numărul nostru, ce apare mâne seara, să ni-se comunice amănunte telegrafice despre decursul alegerei.

Burdea Szilárd — corteşul lui Weisz Julian. Pe lângă ministrul Kossuth şi numeroşi inspectori şcolari şi finanţiari şi alţi funcţionari şi impiegaţi ai statului, ne mai vorbind de cele câteva sute de gendarmi, cari cutreeră satele cercului Bocşa »susţinând ordinea« şi agitând pe faţă şi sub ascuns contra candidatului naţionalist — s'a ivit de vre-o câteva zile în cercul Bocşei un nou corteş în persoana indispensabilului deputat *Burdea Szilárd.* Din ştirile ce ne sosesc din acest cerc resultă, că se lucră şi agită în mod ne mai auzit pentru reuşita lui Weisz. Ilegalităţile sunt la ordinea zilei. Alegătorii, cari ţin la candidatul naţionalist, sunt pălmuiţi şi bătuţi de către gendarmi. Fisolgăbirăul din Bocşa a oprit comunicarea între alegători candidatului Dr. V. Branişce şi a împedecat angajarea de trăsuri. Deşi toate fărădelegile au fost anunţate telegrafic ministrului de interne, persecuţiunile şi neîndreptăţirile merg strună.

Adunarea electorală, ţinută Sâmbătă în Bocşa, a decurs pe lângă toate aceste în mod impozant. Au vorbit protopopul Maxim Popovici, deputaţii C. Brediceanu, Dr. G. Popovici şi candidatul Dr. Branisce, producând o însufleţire de nedescris.

Epilog la alegerea de deputat în Şiria. Alaltăeri tribunalul din Arad a adus sentinţa în procesul de agitaţie a mai multor alegători români din comuna Covasinţi (cercul Şirei) acuzaţi că ar fi strigat în decursul vorbirei de program a candidatului kossuthist, Gabányi: »Să piară Ungurii« şi »Fiecare ungur trebue ucis!« etc. Tribunalul a osândit pe acusaţi la olaltă la *2 ani şi patru luni temniţă.* Apărător a fost d-l dep. Dr. St. C. Pop. Au fost osândiţi următorii Români: Ioan Cure, preot, fiul său Aurel Cure, Tudur Cocoş, Tudur Vasilie au fost condamnaţi la câte 3 luni închisoare de stat, Mihaiu Vorţan. Iosif Căpru-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

De prin Ardeal.

I.

Intr'o sară geroasă de iarnă şedeam la gura sobei cu moş Mitru, prietinul meu şi povestaş vestit în un întreg colţ de ţară.

In sara aceea moş Mitru era indispus, morăcănos. De alte ori era guraliv şi-mi spunea vesel poveşti cu smei şi vârcolaci şi cu mândre Cosânzene, dar acum i-se oprea vorba în gât.

Se vedea că e supărat de ceva.

— Ce ai moş Mitre astă-seară? îl întrebai eu. Mi-se pare, că azi nu ţi-s toate oile acasă.

— Apoi domnule, — grăi el mai anevoie, să-ţi spui drept sunt supărat pe d-voastră, pe ăştia cari aţi trecut prin şcoli, că ne stricaţi toate lucrurile bune din bătrâni... da zău, toate...

— Cum aşa? moş Mitre.

— Eac'aşa, că nu mai credeţi nici în vorbele rămase din moş strămoşi. Acum aţi născocit şi aceea, că *neamul uriaşilor* n'a stătut nici când pe lume, că cele ce se spun despre isprăvile uriaşilor nu sunt decât nişte poveşti, bune de a adormi copii cu ele.

— Ei moşule, n'o fi tocmai aşa.

— Ba aşa, zău domnule, tocmai aşa este. Mai deunăzi mi a cetit nepotul meu Iovu într'o gazetă ce scrie acolo un domn de ai d-voastră despre uriaşi. Zice, că cetăţile vechi de prin ţară nu le-au zidit uriaşii, ci oameni ca noi, adecătelea strămoşii şi nici n'au fost uriaşi cândva...

— Ei, moş Mitre, vezi, eu nu-s aşa de necredincios — îl întrerupsei eu, mângăindu-l, mie-mi place să ascult poveştile despre uriaşi. Lasă la naiba pe domnul acela din gazetă şi ian mai spune-mi câte ceva despre uriaşi şi despre păsurile lor.

Lui moş Mitru i-se mai înviora inima şi începu:

— Apoi domnule, ce să-ţi spuiu? Doar şi d-ta ai auzit, că în vremile de demult pe întinsul hotarelor noastre erau pripăşiţi uriaşii. Aşa a rămas vorba din bătrâni şi vorba asta sfântă este. Şi uriaşii ăştia erau oameni năpraznici...

— Oameni? — îl întrerupsei eu întrebător. Să fi fost uriaşii oameni?

— Adecă să vezi domnule, uriaşii au fost un soiu de oameni, cari se deosebeau de rândul de oameni ce trăeşte azi pe pământ, că erau mari şi sdraveni cât un munte. Şi apoi aveau şi putere grozavă, de răsturnau munţii într'o mânie. Aşa erau şi muierile şi fetele lor. Uneori *se jucau de-a dura* cu stanurile de piatră, cum se joacă copiii cu petricelele. Să mă crezi domnule, că câte un uriaş de acesta, dacă se apuca de muncă, îţi plăsmuia într'o noapte o cetate, cu ziduri de bolovani, cu turnuri gata de tot, de gândeai că a crescut din stâncă. D'apoi când da gâlceava între ei şi se luau la harţă... fereşte Doamne! răscoleau munţi şi dealuri de la loc, de se cutremura cerul şi pământul...

Aşa îmi povestea moş Mitru multe minunăţii despre isprăvile uriaşilor, iar eu îl ascultam cu evlavie, căci în cuvintele şi istorisirile lui se reoglinda credinţa întregului nostru popor din Ardeal despre uriaşi. Ori încătrău îţi vei îndrepta paşii prin ţara aceasta muntoasă, presărate pe vârfurile de dealuri cu ruine de cetăţi, vei afla amintiri vii despre ei. Ori unde vei da de alcătuiri străvechi, de ziduri părăsite şi copleşite de mucigaiul vremii şi vei întreba, că oare cine au fost urzitorii lor şi cine şi-a avut pe acolo sălaşurile, poporul îţi răspunde:

— Nu ştim; bătrânii spun că uriaşii! Putem zice, că Ardealul e ţara uriaşilor, cum nu este nici o altă ţară, din câte o împrejmuiesc. Iţi vine să crezi, că ţara Ciclopilor lui Ulisse din legendara anticitate a fost una cu ţara Ardealului. Aceiaşi uriaşi năpraznici le-au stăpânit pe amândouă.

Legendele despre uriaşii din Ardeal sunt din cele mai frumoase producte ale literaturii noastre poporale. In ele aflăm împreunat realul cu jocul de fantazie al poporului şi fiecare din ele este o alegorie frumoasă, sau ne dă o învăţătură morală.

De la o vreme încoace însă — cam de vre-o doi-trei secoli — legendele despre uriaşi se gată. Neamul uriaşilor — aşa ne spun povestaşii — a perit, s'a stins de pe faţa pământului, făcând loc rândului de oameni de azi. Plăsmuirile lor sunt cetăţile romane surupate din Dacia şi cetăţile şi castelele din evul mediu, de pe timpul cavalerilor. Un ezemplu ne va face învederat aceasta. Cetatea de la Hunedoara, zidită de Ioan Huniade la 1452 (secolul XV) e plăsmuită de uriaşi, dar cetatea de azi a Alba-Iuliei, construită între anii 1715—1738 (secl. XVIII) nu mai este alcătuire de a uriaşilor. Neamul de uriaşi se stinsese.

*

Odinioară, când pe plaiurile Ardealului vieţuiau uriaşii, o parte din ei îşi aveau locuinţa în Jidovina, un munte în cuprinsul Munţilor-Apuseni. Aceşti munţi frumoşi şi estinşi au în unele locuri părţi de o rară sălbătăcie. Mai pronunţat e acest caracter sălbatic al formaţiunii munţilor dela Sălcive în jos, de ambele părţi ale văii Arieşului în dreapta pe la Trăscău, Piatra Bedeului şi apoi spre sud până pe la Piatra Cetii, iar în stânga râului pe la Belioara, Vidolm, Ocoliş şi Runc, apoi trecând Valea-Ierii până la Cheia Turzii şi Cheia Turului. In acest ţinut prevalează formaţiunile de calciu, în cari prin eroziune se formează chei, strâmtori, găuri suterane, văgăune şi peşteri, stânci şi muchi de dealuri pleşuve şi alte formaţiuni bizare. Acest ţinut e *Karst-ul ardelean,* deosebindu-se de Karstul de lângă marea Adriatică prin bogăţia de verdeaţă

cean, Virgil Ţigan şi G. Flore la 4 luni închisoare de stat, Tudur Todor Tuţ la 3 luni închisoare ordinară. In contra sentinţei s'a făcut recurs.

Juriul din Cluj. Intr'un proces de pressă intentat preotului român Simeon Zĕhan din Orosfalău, din cauza unui articol, ce l'a publicat în »Unirea« din Blaj, juriul din Cluj a dat un verdict de achitare. Articolul intitulat »Şcoalele naţionalităţilor« nu cuprindea nimic agitator. Insuşî procurorul trebui să recunoască aceasta, dar totuşî nu-şî retrase acuzaţiunea. Se vorbea în acel articol de »molochul maghiarizării, ce stă să înghită naţionalităţile, carî sunt mai slabe şi pot fi mai uşor sugrumate« şi se adăugea, că »naţionalităţile vor primi lupta, deşi ca mai slabe, ştiu că vor fi învinse; va scrie însă cel puţin istoria, că şi-au împlinit datoria«.

Preotul Zĕhan s'a prezentat la pertractare cu apărătorul său Dr. Iuliu Pordea. După vorbirea procurorului şi a apărătorului juriul a achitat pe acuzat.

Cu cincî zile mai înainte juriul a condamnat pe acuzatul Vas. E. Moldovan, care a zis în articolii săi încriminaţî în fond tot ceea ce a zis cu puţine cuvinte preotul Zehan, numai că a scris cu ceva mai mult temperament şi a renunţat de a şî lua apărător, crezându-se destul de forte de a-se apăra insuşî. Şi totuşî ce groaznică deosebire între rezultatul procesului dela 5 Februarie şi a celui de alaltăerî! Ivirea unor astfel de contraste indică starea deplorabilă ce a creat'o la noi sistemul de prigonirî politice.

Procesul de pressă al ziarului slovac »Katolicky Noviny« s'a pertractat alaltăerí înaintea curţii cu juraţi din Pojun. Colaboratorul numitului ziar, d-l Robert *Schwoch*, a fost acuzat pentru agitaţie şi preamărire de crimă. După rechisitoriul procurorului Glosz, făcut după clişeul cunoscut şi după vorbirea de apărare, acuzatul a fost condamnat *la un an închisoare, 800 coroane amendă şi acoperirea cheltuelilor. Schwoch a fost imediat deţinut.* La proces a asistat şi dep. Iuriga.

Liceul „George Lazar“.

Acest liceu e cel mai nou între cele patru licee ale Bucureştilor. Ca liceu el datează numai dela 1890, iar ca gimnaziu, cu 4 clase, dela 1859/60.

In acest an Petru Poenaru, pe atunci director al eforiei şcoalelor şi unul din foştii elevi ai lui G. Lazar, au hotărît, împreună cu Ioan Maiorescu şi cu alţi membri ai eforiei, ca să reînnoiască aducerea aminte a nemuritoriului Lazar printr'un nou aşezământ de cultură umanitară a tinerimei, care să poarte numele lui.

Primul local al acestei şcoale a fost etajul de sus al unei case particulare, casa Macescu, din strada Jigniţa. După o jumătate de an eforia închirià întreagă acea casă pentru şcoală. Iar după câţi-va ani gimnaziul Lazar s'a mutat în strada St. Gheorghe, unde e azi gimnaziul G. Şincai şi unde a rămas până la 1890.

Localul fiind foarte nepotrivit pentru un gimnaziu, directorul şcoalei cerea în fiecare an dela autoritatea superioară înfiinţarea unui local vrednic de numele patronului ei şi de capitala ţerii. Din norocire regele vizità gimnaziul pe timpul esamenelor şi, văzând reaua stare a localului şcoalei, îndemnà pe consilierii sei, să iae măsurile trebuincioase pentru ridicarea unui local propriu.

La îndemnul augustului suveran şi după multe stăruinţe ale directorilor şi profesorilor şcoalei, dintre cari Stefan Mihailescu a fost mult timp şi secretar al ministeriului cultelor şi inspector general al şcoalelor, ministeriul hotărî în sfârşit ridicarea actualului local. Acest adevărat palat al muzelor, înălţat în colţul sud-vestic al frumoasei grădini a Cismegiului, pe bulevardul Elisabeta, s'a isprăvit la 1890, când şi gimnaziul fù transformat în liceul Lazar.

Mobilierul vechiu al liceului se mărginea la bănci, table şi un foarte redus material didactic, între cari era de însemnat charta Daciei de A. Gr. Laurianu. De asemenea se făcuse un început de bibliotecă prin trimiterea de cărţi din partea ministeriului, cum şi prin alocarea în buget a unei sume anuale de 500 lei pentru cumpărarea de cărţi.

Gimnaziul Lazar înse a avut noroc de o serie neîntreruptă de buni profesori, cari stăruiau pe întrecute pentru îmbunătăţirea şcoalei şi pentru desvoltarea învăţământului şi culturei naţionale. Astfel erau: Petru Popescu, de origine de peste munţi, cunoscut prin spiritul naţional, care-l însufla elevilor; Const. Adam, primul director al şcoalei, care spunea cu un fel de mândrie, că în 10 ani n'a lipsit dela şcoală decât de 3 ori, fiind bolnav; distinsul profesor de matematici, D. Mirescu, astăzi pensionar, care era întruparea exactităţii în împlinirea datoriei, şi stăruinţelor căruia, ca director, se datoreşte, în mare parte, înfiinţarea localului de astăzi, şi alegerea unui vrednic personal didactic la transformarea gimnaziului în liceu.

Parte din profesorii acestui liceu s'au distins şi ca savanţi, ca literaţi şi publicişti de valoare. Astfel au fost: Const. D. Georgian, cunoscut prin întinsa lui erudiţiune; asemenea Anghel Demetriescu, traducătoriul discursurilor lui Macaulay şi autorul mai multor studii estetice literare şi biografice; Stefan St. Mihailescu, fost secretar general al ministeriului cultelor şi inspector general al şcoalelor, însemnat şi ca ziarist, redactând mai mulţi ani, împreună cu D. A. Laurianu, revista »Transacţiuni literare şi scientifice«, şi ziarul quotidian »România liberă«, ziar independent, al cărui director era D. A. Laurianu. St. Mihailescu era şi un talentat conferenţiar al Ateneului şi autorul unor însemnate publicaţiuni pedagogice şi scientifice; d. Vasile D. Păun, fost profesor de limba, literatura şi istoria română al prinţului moştenitor, şi mult timp director al liceului Lazar. Dânsul face şi azi parte din personalul didactic al acestui liceu, şi are un loc în istoria literaturei ca scriitor de valoare. Intre publicaţiunile sale amintesc aici numai »Sihastrul«, o frumoasă composiţiune epică de peste 500 de versuri, şi »Ficţiune, imagine şi comparaţiune«, un interesant studiu de literatură poetică.

Păşind pe urmele acestor vrednici luminători ai tinerimei, profesorii de azi ai liceului »George Lazar«, în frunte cu zelosul lor director, d. Marin Dimitrescu, au ridicat însemnătatea acestui aşezământ de cultură aşa, încât el este azi cel dintâiu liceu în România în toate privinţele, atât prin bogata înzestrare a şcoalei cu necesariul material didactic, cât şi mai ales prin desvoltarea instrucţiunei, prin disciplina şcolară şi prin educaţiunea ce se dă tinerimei.

O deosebită luare aminte merită activitatea desvoltată în cultivarea muzicei, desenului şi gimnasticei, desterităţi prin cari se introduce armonia necesară între educaţiunea intelectuală, morală şi fizică. Pentru progresele realizate în aceste arte sunt vrednice de toată lauda ostenelele şi sacrificiele ce fac maestrul de muzică I. Costescu, maestrul de gimnastică D. Ionescu, şi pictorul şi măestru de desen N. Bran, medaliat la esposiţiunea jubilară cu medalia de aur.

La liceul G. Lazar s'a înfiinţat în anul acesta, din iniţiativa şi prin stăruinţele meritosului director, d. M. Dimitrescu şi a colegilor sei, şi prima bibliotecă populară a capitalei.

Dar pentru toate acestea să lăsăm cuvântul d-lui director, care în zilele trecute, la serbarea aniversării de 48 ani a acestei instituţiuni, după un te deum celebrat în localul şcoalei de părintele Simeon Popescu, profesor de religiune, în asistenţa unui numeros şi ales public, a ţinut un memorabil discurs.*)

Tot atunci d. profesor de limba germană, C. P. Ionescu, a ţinut o interesantă conferinţă despre »Friederich Paulsen şi însemnătatea ideilor lui pentru ţara noastră.«

La sfârşitul conferinţei sale, d. Ionescu făcù binevenita propunere, ca escursiunea ce elevii liceului o fac în fiecare vară după esamene, sub conducerea directorului sau a profesorilor, în vara viitoare s'o facă la mormântul lui George Lazar, în Avrig; şi cu acel prilegiu să reînnoiască monumentul lăsat în părăsire dela acel mormânt.

Ştim, că bunul român, contele Scarlat Rosetti, cunoscut prin patriotismul său, trecând într'un an pe la Avrig, în locul umilei cruci, cu un epitaf filosofic, făcut de însuşi Lazar, a ridicat un frumos monument de piatră, cu o inscripţiune care, în două versuri, esprimă întreagă măreaţa operă de renaştere a lui G. Lazar. Nu ştim, în ce stare se va găsi azi acel monument. Dar ori cât de frumos ar fi, nici el, nici statua de pe bulevard, din faţa universităţii, ridicată tocmai pe locul, unde, într'o chilie părăsită din curtea bisericei S. Sava, Lazar a deschis prima şcoală română, — nu ajung cu măreţul monument ce Lazar şi l'a ridicat singur prin activitatea sa de apostol al reînvierii naţionale a Românilor, monument atât de bine simbolizat astăzi prin liceul, ce poartă numele său.

M. Strajan.

*) Il vom publica într'unul din numerii următori ai „Gaz. Trans.“ — *Red.*

Salariile învăţătorilor. Ziarul »Budapesti Hirlap« este informat, că ministrul instrucţiunei publice, contele Apponyi, va depune pe biroul dietei deja săptămâna aceasta, probabil în şedinţa de Joi, proiectul de lege privitor la regularea salariilor învăţătorilor şcoalelor primare.

»Magyarorszag« de azî desminte stirea de mai sus zicând că proiectul de lege este gata, dar încă n'a trecut prin conziliul de miniştri. Afară de aceasta proiectul de lege al lui Apponyi, înainte de a fi depus pe biroul camerei, mai trebue prezentat după obiceiul constituţional şi monarchului pentru prealabila aprobare. Având toate aceste în vedere — zice numita foaie — acest proiect va putea ajunge în cameră numai pe la finele lunei lui Februarie.

Ministrul Jekelfalussy la Maj. Sa. Din Viena se anunţă că Maj. Sa monarchul a primit erî în audienţă pe ministrul de honvezî Jekelfalussy, care a mulţumit Maj. Sale pentru distincţiunea de care a fost făcut părtaş prin numirea sa de proprietar al unui regiment. După aceasta ministrul Jekelfalussy a presentat Maj. Sale proiectul votat al contingentului de recruţi pro 1907, spre sancţionare.

Mandatul ministrului Günther. Alegătorii din cercul Igló au proclamat într'o mare întrunire electorală, ţinută Lunî, unanim de candidat de deputat al cercului Igló pe ministrul de justiţie Anton Günther.

Pregătiri electorale în Austria. La începutul lui Martie a. c. se va ţinea în Viena o mare conferenţă generală din tot imperiul a *partidului creştin-social*, la care vor lua parte şi numeroşi delegaţi din Tirol. Conferenţe ale acestui partid se vor ţinea mai multe în Tirol. Vor lua parte la ele şi deputaţii dietali Dr. Gesmann, Dr. Pattai, Dr. Weiskirchner, Steiner ş. a.

Este de mare interes mişcarea din sînul Germanilor şi a Cehilor pentru *concentrarea partidelor* cu ocaziunea viitoarelor alegeri. Până acuma însă n'au ajuns nici unii nici alţii la un rezultat favorabil.

Conziliul naţional cehic, neputând să ia o deciziune, se negociează acum direct pentru concentrare între reprezentanţii Cehilor bătrâni, a Cehilor tineri, a radicalilor şi a Cehilor socialişti. Greutatea principală formează împărţirea mandatelor între diferitele partide.

Studenţii vienezi pentru studenţii ruteni din Lemberg. Dumineca trecută studenţii dela universitatea din Viena au ţinut un meeting, în care au protestat în contra arestărilor în massă a studenţilor ruteni dela universitatea din Lemberg. Poliţia capitalei mobilizase, deoarece se temea ca nu cumva să se ia de păr studenţii ruteni cu cei poloni.

Vechea inimiciţie între Poloni şi Ruteni s'a dat din nou pe faţă. Rutenii dela universitatea din Lemberg o păţesc ca şi alţii în situaţie analogă, sunt asupriţi din partea polonă. Lucrurile au mers până la vătămarea persoanei şi a cinstei naţionale a Rutenilor. Aceasta i-a amărît provocând un şir de demonstraţiuni din parte-le, în urma cărora rectorul şi senatul universi-

---

Karstul adriatic ne prezintă un fel de pustietate nudă, pe când Karstul ardealean e acoperit cu păduri, printre verzura cărora îşî scot capetele pleşuve muchile de dealuri, stâncile şi stanurile de peatră, brăzdate de puhoaie. Nuditatea lor înegrită de vreme formează un contrast isbitor cu vlociunea verde a pădurilor, ce le încadrează.

In stânga văii Arieşului, pornind din trunchiul Muntelui-Mare*) spre răsărit se înşirue între alţii, puternicii munţi Urdaşul, Scărişoarele, pe coaste cu stânci pleşuve, înfiorătoare, apoi Vulturesele şi Jidovina.

Jidovina are o culme lungăreaţă, dela vest spre ost şi e loc cultivat, cu sămănături. Săpând pe aici lucrătorii au aflat scoicî de mare, rămăşiţe de pe timpul, când culmile noastre de munţi erau spălate de talazurile mării. Apoi s'au aflat în pământ un ciocan de peatră, o cărămidă cu mănunchiu şi hârbe dure de vase, urme de ale existenţei omului preistoric pe aceste locuri**). Coastele de către răsărit ale Jidovinei sunt alcătuite din stanuri de peatră, unele de mărimea caselor. Ele să zăresc şi din drumul, ce se aşterne pe malul Arieşului şi apar groaznice, înspăimântătoare.

»Aceste stânci sau colţi de peatră — scrie un bun cunoscător al acestui ţinut — cât casele de mari, au forma unei prizme, uneori sunt de formă cilindrică, sau se asamănă cu buţile umflate pe la mijloc. Te prinde mirarea, când le vezi aşezate una peste alta şi atârnând uneori în aer, încât ţi-se pare că cu un drug de fer le-ai putea rostogoli de vale. Ici-colo afli şi câte doi colţi, aşezaţi unul deasupra celuilalt, mai arareori şi câte trei.«

Acest munte şi-l'a ales de locuinţă o parte din uriaşi şi aşa se povesteşte, că stanurile de peatră de pe coaste au fost aşezate acolo de ei. Uriaşii erau aşa de mari, şi de năpraznici, încât stăteau cu un picior în vârful Urdaşului şi cu celălalt în Jidovina şi din Urdaş luau stanurile de peatră şi le mutau pe coastele Jidovinei, unde se văd şi azi.

Aşa spun unii, dar alţii mai ştiutori povestesc, că uriaşii aduceau piatra din Muntele-Mare, păşind de pe acest munte în Scărişoare, din Scărişoare în Vulturese şi de aci apoi în Jidovina, paşi într'adevăr de uriaşi, deoarece depărtarea între aceşti munţi ţine mai bine de două oare.

Atât de încrezuţi erau în putere aceşti uriaşi, încât în sumeţia lor s'au resvrătit contra ceriului. Aşa a rămas vorba din bătrâni, că uriaşii din Jidovina au ţinut sobor şi au luat hotărâre să ridice pe vârful muntelui o cetate cum nu se mai pomenise, care să ajungă până la cer şi din ea să între cu puterea în împărăţia ceriurilor.

Şi au ridicat cetatea. Dar când au ajuns cu zâduitul până la bolta cerească, au observat, că şi-au uitat jos sfredelul, cu care erau să găurească ceriul. Au trimis îndată pe o femee de a lor, să-l aducă. Femeia se obosi numai coborând treptele cetăţii dela cer până la pământ şi când privi de jos şi văzu calea ce are s'o mai facă, blăstămă cetatea, grăind:

— Risipi-o-ar Dumnezeu să o risipească, că mare înaltă-i.

Atunci ca prin minune cetatea uriaşilor se surupă într'o clipă. Jidovina rămase aşa, cum este şi azi.

Iată aşa pedepseşte Dumnezeu pe cei îngâmfaţî şi cari se dedau la lucruri păcătoase.

*

Din veste din poveste se mai spune, că între uriaşii din Jidovina era unul bătrân, ca veacul, de îi crescuseră genele peste lumina ochilor, încât nu mai vedea bietul şi-l purta de cârjă fata sa.

Odată, într'o zi frumoasă de primăvară, la poalele Jidovinei erau doi oamenî în ţarină cu un plug cu 6 boi. Moşneagul auzind glas de om în vale, întreabă pe fată, că ce este, pe cine vede în vale.

— Pe cine să văd, răspunse fata, decă văd neşte vermuleţ scormonind pământul!

Apoi fata coborând din Jidovina, lua în şurţă oamenii şi pe cei 6 boi şi-i duse sus în munte la tatăl său.

Acesta le dădu mâna, dar oamenii îi întinseră ferul plugului. Uriaşul strânse ferul cu aşa putere, de îl încovoia şi gândind că e mâna unui om, zise:

— Slăbănogî oamenî mai sunt şi aceştia!

Apoi mai gândindu-se puţin şi presimţind că neamul uriaşilor se va stânge nu peste mult, grăi către fată:

Draga tatii, să ducî pe oamenii aceştia de unde i-ai adus şi să-i laşî în pace, că nu peste mult neamul lor va stăpâni şi Jidovina şi întreg rotogolul pământului!

Legenda aceasta are o variantă.

In apropierea Trăscăului, lângă satul Sângeorzî se află pe o culme de deal nişte frumoase ruine de cetate.

Sunt ruinele vechei cetăţî a Sângiorzului, construată de Celeu Thoroczkai, vicevoevodul Ardealului, pe timpul marei năvălirî a Tătarilor. De atuncî cetatea a rămas în proprietatea familiei grofeştî Thoroczkai. Pe vremurî unii din stăpânii cetăţii se vede, că au tiranizat pe iobagî, căcî la începutul secolului XVI poporul se răscoală contra stăpânului de atuncî al cetăţii, Francisc Thoroczkai şi ocupându-o i-a dat foc. Pe timpul răscoalei lui Francisc Rákoczy a avut aceeaşî soarte şi de atuncî a rămas în ruină.

Legenda ne spune, că cetatea Sân

*) A nu se confunda cu Dealul Mare, dintre Abrud şi Zlatna.

**) Muzeul „Asociaţiunii“, ar putea să-şi acvire de aci obiecte preistorice, cu ajutorul preoţilor sau altor fruntaşi din apropiere, până nu le vor duce străinii.

tar au alergat la procuror şi au făcut să fie arestaţi mulţime de studenţi ruteni.

Vorbitorii dela meetingul studenţilor vienezi au condamnat arestarea studenţilor ruteni ca nelegală şi pusă la cale numai de şleahta polonă. Au fost provocate anume, zise Dr. Hargner, pasiunile studenţilor ruteni, ca să se dovedească, că ei sunt numai toleraţi la universitatea din Lemberg. Nu va succede nici odată celor din şleahta polonă (boierilor) să subjuge poporul rutean — zise deputatul Pernerstorfer numai studenţii ruteni să rămână credincioşi poporului lor.

Meetingul studenţilor universitari vienezi a protestat apoi printr'o rezoluţiune contra procederei senatului universitar şi a autorităţilor din Lemberg şi în contra arestărei în massă a studenţilor ruteni, cerând imediata liberare a celor arestaţi.

In dieta croată a încetat *obstrucţiunea*, după ce a succes în cele din urmă a se stabili o înţelegere între Starcevicienii obstrucţionişti şi între coaliţia sârbo-croată. S'au înţeles şi s'au învoit cu toţii ca în adresa dietei către Regele, să se vorbească numai de naţiunea croată ca naţiune politică, ear Sârbii să fie amintiţi simplu ca popor.

Cronica din afară.

Alegerile din Rusia. Ziarul rusesc »Rejecs« află că alegerea a 105 deputaţi din opoziţie este absolut sigură. Membrii comitetului de alegere a socialiştilor au primit citaţie din partea judelui de instrucţie, că pe ziua de 20 c. sunt chemaţi pentru a da samă de fapte grave. »Rejecs« spune că citaţiile s'au făcut pentru ca fruntaşii socialişti să nu poată lua parte la alegeri.

Din *Moscva* se telegrafiază că opoziţia constituţională a triumfat. Toţi alegătorii, în număr de 180, sunt aleşi dintre cadeţi. Toate celelalte poartide sunt învinse.

Din *Odesa* vine ştirea, că toate străzile unde se află localuri de alegere, sunt închise de soldaţi şi poliţişti. Partidelor din opoziţie li-s'a interzis agitaţia şi mai toţi fruntaşii au fost închişi. Huliganii au încercat în mai multe locuri să provoace dezordini, dar au fost împedecaţi de poliţie.

După alegerile din Germania. Din Berlin se anunţă, că partidul centrului a renunţat la dreptul său, cel care, fiind cel mai numeros partid al viitorului Reichstag de a fi ales din rândurile sale viitorul preşedinte al »Reichstag«-ului, pe motiv, că stând pe picior de războiu cu guvernul, nu poate să fie pus în fruntea biroului camerei un membru al centrului, care ca preşedinte are datorinţa să resolve agendele »Reichstag«-ului şi să mijlocească contactul între Reichstag şi împărat. Viitor preşedinte va fi ales prin urmare un membru al partidului conservator.

Situaţia în Bulgaria. Partidele opoziţionale bulgare desfăşură o mare agitaţiune contra guvernului. Duminecă s'au ţinut în mai multe oraşe din provincie adunări de protestare. Pe Dumineca viitoare sunt convocate numeroase meetinguri în Sofia şi alte oraşe şi deoarece în acelaşi timp se vor ţinea şi adunări ale partisanilor guvernului, sunt temeri de mari turburări.

Incordarea între Vatican şi guvernul francez pare a deveni tot mai mare, ceea ce dovedeşte următorul caz: Cardinalul secretar de stat *Merry del Val* a avertisat pe cale telegrafică aspru pe episcopul francez *Lacroix*, fiindcă a făcut o vizită ministrului de culte Briand. Totodată episcopul Lacroix a fost chiemat la Roma ca să dea explicări verbale.

In *Nizza* s'a întâmplat, că deoarece episcopul de acolo n'a voit să predea statului de bunăvoie clădirea seminariului de preoţi, aceasta a fost deschisă, evacuată şi apoi închisă cu forţa. Profesorii şi elevii s'au fost baricadat ştiind că în 5 l. c. va sosi poliţia. 20 de soldaţi de geniu au trebuit să muncească mult până ce au depărtat toate piedecile spărgând uşile. Atunci au eşit alumnii cu dascălii lor cântând în sunetul clopotelor. Aceştia erau gata a se lupta cu ce le-ar fi venit în mână, dar episcopul i-a admoniat să fie cuminţi şi »să cedeze forţei«.

Sinodul patriarchatului ecumenic a ales deunăzi patru membrii noi şi adecă pe metropoliţii din Castoria, Cozana, Strumiţa şi Calimnos, cei trei dintâiu în Macedonia. Cei dintâiu doi dintre aleşi sunt compromişi şi sunt eschişi de către conziliul provincial administrativ. Inalta Poarta va protesta deci în contra alegerei lor. Sinodul a destituit apoi pe metropolitul dela Enas din cauza purtării sale *morale* şi l'a exilat la muntele Atos. Metropolitul dela Casandra învinuit tot din cauza imoralităţii şi-a dat însuşi demisiunea spre a se putea retrage la muntele Atos, ceea ce Sinodul i-a încuviinţat.

ŞTIRILE ZILEI.

— 31 Ianuarie v.

Un dar regelui Carol. Regele Carol a primit Luni în audienţă pe d. Al. Ciurcu, prim ajutor de primar, cu care s'a întreţinut timp de o oră şi jumătate despre diferite chestiuni de edilitate şi despre vizita la Viena a delegaţiunei consiliului comunal al Capitalei. Cu acest prilej d-l Ciurcu a remis regelui un foarte frumos tablou religios alegoric, pe care Papa Piu X a scris şi iscălit cu propria sa mână o binecuvântare şi care fusese predat d-lui Ciurcu de marele editor din Viena, d-l Nedomansky, cu ocazia aflărei delegaţiunei române în capitala Austriei, spre a fi prezentat regelui. Papa Piu X a iscălit numai trei asemenea tablouri, din care unul pentru Maj. Sa Monarhul, unul pentru Dr. Lueger şi unul pentru regele Carol.

Dela curtea regală română. Regele şi regina României au făcut Sâmbătă o preumblare, prin oraş într'un automobil închis, care a fost comandat în străinătate şi a sosit zilele trecute. Aceasta e prima preumblare pe care o face Regele în oraş, de când s'a însănătoşat.

Petrecerea cu dans aranjată Luni seara în sala Redutei de către studenţii gimnasiului rom. gr. or. din Braşov, a succes foarte frumos, luând parte un public destul de numeros. Quadrilul I. s'a jucat de către 50 părechi, iar veselul joc a durat până în zorile zilei în mijlocul celei mai mari animaţii. In pause cunoscutul fotograf braşovean, d-l *Schwartze*, a fotografiat mai multe grupuri. Fotografiile făcute pe cărţi ilustrate au succes foarte bine şi au fost înmulţite şi împărţite încă în decursul petrecerei.

Avansare. Foaia oficială ung. face cunoscut, că d. Gavrilă Maroş, care a fost mai mulţi ani funcţionar la direcţiunea financiară din Braşov, a fost avansat secretar definitiv la direcţiunea financiară din Oradea-mare.

Necrolog. In Bucureşti a încetat alaltăeri din viaţă fratele ministrului de războiu general Manu, d-l Constantin I. *Manu*, fost prefect şi deputat.

Starea sanitară a primarului Lueger. Din Viena se anunţă că în starea primarului Vienei, Dr. Lueger, se poate constata o serioasă îmbunătăţire. El a petrecut o noapte liniştită. Dimineaţa s'a sculat la 8 jumătate şi a mâncat cu multă poftă. Alaltăeri toată ziua a petrecut'o foarte bine. Aseară a mâncat cu poftă şi a beut vin roşu. Medicii au constatat o mare îmbunătăţire. — »Rathhaus-Coresp.« anunţă cu data de 11 l. c. că Dr. Lueger în sara acelei zile n'a avut friguri şi că se simte mai bine. Pulsul şi temperatura sunt normale şi a luat la sine hrană suficientă.

Cu privire la catastrofa din Muscel, căreia au căzut victimă 15 ţărani români, ţăranul Ioan Ilina, singurul supravieţuitor al acestei catastrofe, povesteşte următoarele amănunte: Pe când mergeam în grupuri, deodată cei ce mergeau înainte auziră un vuet în urma lor. Intorcând capul spre locul de unde veneau vaetele ei văzură cu groază cum cei din urmă fură acoperiţi de zăpada ce se prăvălea de pe ambele maluri. Voiam să fugim, dar era prea târziu, căci lăţimea lavinei fiind de vre-o sută de metri toţi fură înmormântaţi de vii. Ion Ilina, care a scăpat numai graţie unei minuni, povesteşte că puţin mai sus în dreptul lui se afla un fag gros din cauza căruia valul de zăpadă s'a despicat în două reunindu-se însă mai în vale. In această despicătură a fost cuprins Ilina la o adâncime de vre-o 3 metri. Având însă aer în deajuns, el nu a putut fi înăbuşit, ci îşi frământa creerul cum să iasă. El avu ideea fericită de a trage încet zăpadă sub picioarele lui înălţânduse din ce în ce şi izbutind astfel, să iasă de-asupra stratului de zăpadă. Bietul Ilina a trebuit să se muncească de Duminecă dim. până Luni spre ziuă ca să-şi mântuiască propria-i existenţă. Eşit la aerul liber, aproape fără conştiinţă şi degerat se reîntoarse spre locul de unde plecaseră cu toţii, la un bordei, unde rămăseseră doi alţi tovarăşi ai lui.

»Corporaţiunea industriaşilor din Braşov«. Ministrul de comerciu ung. a aprobat statutele »Corporaţiunii industriaşilor din Braşov«, care în curând îşi va începe activitatea sa.

Cu controlul acestei corporaţiuni a fost însărcinat în înţelesul statutelor domnul I. Dozsa, directorul şcoalei de meserii din loc.

Această corporaţiune are — precum ştim — în vedere promovarea intereselor industriaşilor locali.

Dascălilor saşi din Reghin, celor dela şcoalele elementare ca şi celor dela şcoalele medii, precum şi predicatorului evangelic de acolo, li s'au îmbunătăţit salariile, acordânduli-se un adaus din causa scumpetei traiului, pe cinci ani dela 100 până la 400 coroane. Această urcare a salarielor s'a făcut pe baza sumelor întrate din contribuirile benevole ale membrilor comunităţii bisericeşti.

Arderea unei mari galerii de tablouri. In vila milionarului Wanamaker, din Philadelphia, a isbucnit Luni un incendiu grozav. Milionarul acesta are o pinacotecă de mai multe milioane de dolari, între cari două picturi ale lui Munkacsy »Christos înaintea lui Pilat« şi »Golgota«. Afară de aceste 2 tablouri ale lui Munkacsy a ars toată galeria.

Balul »tulipanului«. In Budapesta s'a dat în 10 l. c. un bal în favorul cunoscutei »lige a tulipanului«. A luat parte la el şi archiducesa Augusta (văduva archiducelui Iosif) cu suita sa şi somităţile aristocraţiei maghiare. Damele prezente purtau tot numai haine fabricate în Ungaria, ba şi giuvaere ungare pe cât s'a putut. Şi sala fu decorată cu motive ungureşti. In fruntea comitetului aranjator a fost contesa Lud. Battyany, o soră a ministrului de interne conte Andrassy.

Camera română a votat în şedinţa de Luni împământenirea cunoscutului pictor român Kimon Loghi.

Loteria expoziţiei din Milano avea un câştig principal de un milion de lire. Alaltăeri s'a prezentat în biroul comitetului expoziţiei dimpreună cu doi martori d-l Gustav Lehmann, un impiegat al uzinei electrice din Romont, cantonul Freiburg (Elveţia) şi a prezentat lozul, cu care a făcut el câştigul de un milion.

Bancherul Osiris din Paris, de origine evreu, dar creştinit, murind de curând a lăsat, precum ştim, printr'un legat o sumă foarte însemnată în favorul *institutului Pasteur*. Se vorbea de 25 de milioane. Se constată însă acum, că a lăsat numitului institut o rentă anuală de 60,000 de franci, cu destinaţiunea ca suma aceasta să fie folosită pentru scrutări ale boalelor de cancer (rac), de tuberculosă şi a altor boale contagioase. Osiris, se zice, încunjura societatea Evreilor speculanţi şi-şi petrecea timpul mai tot în societate cu oameni învăţaţi. A fost un om foarte econom. Femeia sa, care fu catolică, a murit de mulţi ani.

Mare epidemie de tifos domneşte în comuna Csikszentdomokos din Ciuc. Pe fiecare zi mor câte 4—6 persoane, aşa că satul este aproape decimat.

Zăpadă în Spania. Zilele aceste a nins foarte tare în Spania. Madridul este aproape îngropat în zăpadă. Roada portocalelor e nimicită, fiindcă şi frigul e mare.

Un rescript imperial rusesc ordonă emisiunea unei rente de Stat cu 4 la sută pentru o sumă de 70 milioane de ruble, pentru nevoile teritoriale şi indigene şi pentru acoperirea cheltuielilor extraordinare prevăzute în bugetul Statului.

Inarmările Chinei. După ştiri din Londra, China are intenţiunea să creeze patru escadre. Prima în Marea Galbenă, cu staţiuni în insula Khaokhan, a doua în Golful Pecchili, cu staţiune în Jangkhang, lângă Weihaiwei, a treia în Archipelagul Khourane cu staţiune la Hsianglane, şi a patra în Marea de sud a Chinei cu staţiune la Pakkoi. Biroul de războl a decis să stabilească o Academie de marină la Tien Sin şi şcoli de marină la Nanking, Woukung, Canton şi Trakow, unde ofiţerii de marină chineză vor fi instruiţi sub direcţiunea unor ofiţeri englezi şi japonezi.

In cancelaria advocatului Dr. Eugen Bran în Teaca (Teke) află imediat aplicare un candidat de advocat.

In cancelaria notarială a subscrisului află imediată aplicare un tânăr deplin versat în afacerile notariale. Condiţiunile li-se vor comunica reflectanţilor în scris. Traian *Radu*, not. cerc. în Feneş u. p. Zalatna.

ULTIME ŞTIRI.

Viena, 13 Februarie. S'a răspândit versiunea că în curând va demisiona cabinetul Bek. Ziarele oficioase dezmint versiunea.

Viena, 13 Februarie. Partidul radical a decis să combată cu înverşunare candidatura ministrului Bek în viitoarele alegeri. Ei au hotărât ca la toate întrunirile pe cari le va convoca el, să participe cu toţii şi să-l silească a se explica asupra celor două proiecte ale sale privitoare la legea căsătoriilor şi a învăţământului elementar.

Bucureşti, 13 Februarie. Se anunţă din Sulina că vaporul „Styria" al Lloydului austriac, venind dela Constanţa a fost prins de gheţuri şi se află în mare primejdie. S'au trimes ajutoare.

Sofia, 13 Februarie. Redactorii, cari au publicat articole vehemente la adresa principelui în ziarele „Den" şi „Balcansca Tribuna" au fost condamnaţi primul la 1 an închisoare şi 2000 lei amendă şi celălalt la 2 ani închisoare şi 5000 lei amendă.

Petersburg, 13 Februarie. Până acum au sosit comunicări exacte aspra alegerilor din 13 din cele 21 de guvernaminte. Conform acestor comunicări, opoziţia a câştigat până acum 105 mandate. Aceste guvernaminte sunt: Ecaterinoslav. Kasan, Liolan, Moscva, Nijni-Nowgorod, Peru, Novgorod Samara, Simbirk, Tauria, Tiwer, Charkov, Kerson. In toate guvernamintele cadeţii şi stânga au reuşit cu mare majoritate. La aceste guvernaminte se mai adaugă încă Voronez, Kaluga, Kiew, Pensa şi Rejan, unde opoziţia va câştiga cel puţin 45 mandate.

Petersburg, 13 Februarie. Poliţiştii au arestat pe asasinul guvernatorului Alexandrovski din Penza. El e evreu şi e fiul inginerului Anatoliu Piterman. El venise din Saratov şi până la comiterea crimei trăise în Penza, într'o casă de mahala.

Diverse.

Foametea în Rusia. Capelanul englez din St.-Petersburg W. A. Macleed, a trimis tuturor ziarelor londoneze un apel prin care cere ajutorul tuturor cetăţenilor englezi pentru ţăranii din Rusia. »Provincii întregi, spune preotul, mor de foame; tifosul şi foamea seceră sute de vieţi omeneşti pe fiecare zi. Foametea se întinde şi peste alte provincii, boalele de asemenea. Ţăranii mor literalmente de foame. Sute de sate stau acoperite de zăpadă, iar locuitorii lor stau trântiţi prin colibele lor, aşteptându-şi unul după altul moartea. Foametea din anul acesta întrece cu mult pe cea din 1891. Guvernul este în imposibilitate de a veni în ajutor tuturor şi nu mai rămâne decât ca cetăţenii din toată lumea să ajute pe cei nenorociţi«.

In urma acestui apel s'au constituit vre-o trei comitete la Londra, care prin liste de subscripţii, caută să trimeată ţăranilor ruşi cât mai multe ajutoare.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce.

---

giorzului a fost zidită de uriaşi şi uriaşii i-au fost vechii locuitori.

Intr'o zi frumoasă de primăvară o fată de uriaş, curioasă să vadă lumea din afară de zidurile cetăţii, de unde nu eşise încă, s'a coborît în vale. Aici a dat de doi oameni, cari arau cu un plug cu 6 boi. Fata i-a considerat drept jucării, i-a luat frumuşel în şurţ, şi ducându-i în cetate, i-a arătat veselă tătâne-său.

Tată-l a certat-o şi i-a poruncit să-i ducă îndărăpt, zicându-i:

— *Aceştia vor stăpâni în viitor pământul!*

Legenda aceasta, cu deosebire varianta ei din urmă, este o admirabilă alegorie.

Stăpânii de odinioară ai cetăţilor, cu puterea lor oligarchică, ne închipue pe uriaşii legendari. Ei au să peară de pe faţa pământului, viitorul fiind al altui rând de oameni, al plugarilor, al democraţiei.

Cuvintele uriaşului prevestesc schimbarea vremilor, sunt cântecul viitorului, ne arată răsăritul soarelui libertăţii popoarelor...

Ţi-se pare — prin un *qui pro quo* — că stai pânditor la leagănul lui Andreiu *Mureşianu* şi *Ursitoarele* diafane vin şi prevestec viitorul, cântând lin şi taiuic abia perceptibil: *Deşteaptă-te Române!*...

Silvestru Moldovan.

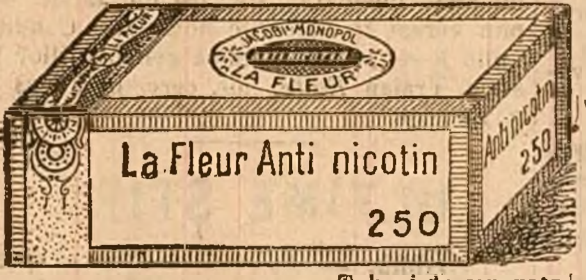
„SĔLAGIANA“
Institut de credit și economii, societate pe acții in Jibou (Zsibó).

„Sĕlăgiana institut de credit și economii în Jibou (Zsibó) publică concurs cu terminul de **20 Februarie n.** pentru **ocuparea postului de oficial** cu un salar de 1000 — coroane, care cu 1 Iuliu să va ridica la 1200 — coroane anual.

Reflectanții au să dovedească, că au absolvat vreo școală comercială, eventual praxa de până acuma; și că posed pe deplin limba română și maghiară. Alesul după serviciul de un an va fi definitivat cu drept la tantiemă și la fondul de penzie.

Postul e de a se ocupa imediat după alegere.

2723,2—2 DIRECȚIUNEA.

Succes nemai pomenit! Tuburi de cigarete „Antinicotin“ în cutii de țigarete.

Cursul pieței Brașov
Din 13 Februarie n. 1907.

Bancnote rom.	Cmp.	18.92	Vênd.	18 96
Argint român	„	18.80	„	18.84
Napoleondori.	„	18.94	„	19 —
Galbeni	„	11.20	„	11.45
Mărci germane	„	117.20	„	117 3
Lire turcesci	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102
Ruble Rusesci	„	2 53	„	2.54

AVIS.

Subscrisul având lipsă de un stenograf român 3—4 săptămâni, aceia cari doresc să vină să se însinue la mine, ca să ne înțelegem asupra condițiunilor.

Dr. Nicolae Șerban,
advocat Făgăraș.

2—10,2734

Casă cu 5 odăi,

verandă cu gemlic curte mare și grădină plantată cu pomi locu find mare și foarte plăcut. să mai poate zidi case. — **Prețul flor. 5000.—**

De vânzare din mană liberă.

Informați la Trafica Spuderca pe promenadă.

„PĂSTORUL“,
institut de credit și economii. societate pe acții în Timișoara-Fabric.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „PĂSTORUL“, societate pe acții în Timișoara-Fabric se invită la

a III-a adunare generală ordinară,

care să va ținea în **Timișoara-Fabric** la **18 Februarie 1907 st. n. la 10 ore** înainte de amiazi în localul institutului.

Obiectele:

1. Constituirea adunării generale.
2. Constatarea prezenților, a voturilor reprezentate, și deschiderea ședinței.
3. Raportul direcțiunei despre gestiunea anului 1906 și raportul comitetului de revizie.
4. Cenzurarea și stabilirea bilanțului pe anul 1906.
5. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de revizie.
6. Impărțirea profitului curat rezultat din gestiunea anului 1906.
7. Designarea organului oficios al societății pe anul 1907.
8. Modificarea statutelor impusă de tribunal, relativ la dispozițiile agravate din §. 5.
9. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune.
10. Stabilirea marcelor de prezență pe anul 1907.
11. Eventuale propuneri în senzul §. 18 or. 22 alin. ultim din statute.

Timișoara-Fabric, la 30 Ianuarie 1907.

Direcțiunea.

Dispoziții statutare: D. D. acționari, cari nu se prezântă în persoană au să-și depună acțiile cu 3 zile mai nainte; cei ce se prezântă în persoană, cu o oară înainte de deschiderea adunării generale la cassa societății.

Plenipotențiat nu poate fi decât un alt acționar, respective tutorii, curatorii minorenilor, și președinții resp. autorisații corporațiilor morale juridice.

Fie-care acție dă un vot. Un plenipotențiat nu poate esercia mai multe ca 15 voturi, pe te ale sale proprii.

Atragem în deosebi asupra punctului 8 din ordinea de zi atenția D. D. acționari, și îi rugăm a se prezenta în persoană, căci în virtutea §-lui 21 lit. *a*) și *c*) din statute se recer spre a aduce conclus valid, cel puțin două terțialități din totalitatea acțiilor.

Bilanț general pe anul de gestiune 1906.

ACTIVE:	Cor.	fil.	PASIVE:	Cor.	fil.
Cassa în numărar	11788	38	Capital social	160000	—
Escompt	485006	—	Fond de reservă	5209	08
Credit cambial cu acop. hipotecară	206084	—	Fond pentru acoper. pretensiunilor dubioase	1000	—
Lombard	6550	—	Fond de pensiune	200	—
Casa institutului	46538	70	Fond pentru susținerea casei	300	—
Realități de vânzare	8053	98	Depuneri	332655	40
Cheque-conto	186	04	Reescompt	229224	—
Mobiliar . . 1635 — După amortizare de 10% 163 50	1471	50	Sarcina căsii	1537	34
Depuneri proprii	1000	—	Dividende neridicate	306	96
Diverse conturi debitoare	1552	68	Diverse conturi creditoare	2490	67
Interese de reescomp anticipate	2720	60	Interese anticipate	8799	—
Interese restante	947	20	Profit curat	16342	63
	771899	08		771899	08

Contul Perdere și Profit.

EȘITE:	Cor	fil.	INTRATE:	Cor.	fil.
Interese de depuneri capit. și solvite	15004	28	Interese de escompt	41813	03
Interese de reescompt	14353	01	Interese de cred. camb. hipot.	10552	67
Interese după împrum. pe amortisare	906	14	Interese de lombard	595	58
Spese de cancelare; registre, tipărituri, încălzit etc.,	1036	84	Provisiuni	3568	—
Porto	9	04	Venitele casei institutului	2900	64
Salare	3499	92	Venitele după realități	166	—
Contribuțiune erarială și comunală	4753	81			
Dare de 10% după interese de depuneri	1500	43			
Competință de timbru	374	56			
Chirie	1213	33			
Premii de asigurare	162	17			
Amortis. din mobiliar	163	50			
Amortisarea speselor de fondare	276	26			
Profit curat	16342	63			
	59595	92		59595	92

Timișoara-Fabric, la 31 Decemvrie 1906.

Dr. Mezin V. m. p., director executiv. *Romulus Ciugudean* m. p., prim contabil.

Direcțiunea:

Rotariu m. p. *Dr. Putici* m. p. *Țăran* m. p. *N. Micluța* m. p. *Toader* m. p. *I. Plavosin* m. p.

Subscrisul comitet de revisie am examinat contul prezent al bilanțului precum și cel al perderilor și profitului, și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am aflat în consonanță și esacte.

Dimitrie Adam m. p., președinte. *Ioan Pop* m. p. *Ioan Ursulescu* m. p. *Eremie Mezin jun.*, m. p. *Avram Basiu* m. p.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.